

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในบทสุดท้ายนี้จะเป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัย ของการประยุกต์ใช้เทคนิค EVA (Economic Value Added) ในการวิเคราะห์ระบบบริหารการลงทุน โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ เริ่มต้นจากการคำนวณหาต้นทุนการผลิตและสูญจายน้ำโดยวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity-Based Costing ; ABC) ในบทที่ 4 จากนั้นในบทที่ 5 ทำการคำนวณหาต้นทุนเงินทุน เพื่อนำไปรวมกับต้นทุนฐานกิจกรรม ให้ได้เป็นต้นทุนที่แท้จริงของการผลิตและสูญจายน้ำ จากนั้นนำต้นทุนการผลิตและสูญจายน้ำที่ได้ ไปใช้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการลงทุนในโครงการขยายกิจการของการประปานครหลวง โดยใช้โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลักครั้งที่ 8 เป็นกรณีศึกษา

7.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีมูลเหตุมาจากการที่สภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จจึงมีความยากลำบากกว่าในอดีต ผู้บริหารขององค์กรจึงควรมีข้อมูลที่ถูกต้อง และสะท้อนให้เห็นถึงข้อเท็จจริงมากที่สุด เพื่อจะได้ใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ จึงเล็งเห็นว่าการประปานครหลวง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่นั้น ควรจะมีการคำนวณต้นทุนค่าน้ำที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ทรัพยากรและสินทรัพย์ของกิจกรรมต่างๆ ในระบบการผลิต และมีการวิเคราะห์ประเมินผลตอบแทนของการลงทุนในโครงการต่างๆ อย่างเหมาะสม สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

งานวิจัยนี้เริ่มต้นจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ของการประปานครหลวง โดยเลือกใช้ข้อมูลของเดือนสิงหาคม 2550 และของปีงบประมาณ 2550 ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน สถิติผลการดำเนินงานที่สำคัญ ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของหน่วยงาน จำนวนพนักงาน มูลค่าของสินทรัพย์ ฝั่งบริหารและหน้าที่ของหน่วยงาน กิจกรรมต่างๆ ในระบบการผลิต หลังจากนั้นในบทที่ 4 ทำการคำนวณหาต้นทุนการผลิตและสูญจายน้ำด้วยวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรม โดยจัดแบ่งหน่วยงานในสายงานผลิตและส่งน้ำออกตามฝั่งบริหาร และขอบเขตความรับผิดชอบ กำหนดเป็น Work Breakdown Structure ของสายงานผลิตและส่งน้ำ

เพื่อจัดสรรค่าใช้จ่ายของผู้บริหารเข้าสู่หน่วยงาน และจัดสรรค่าใช้จ่ายของหน่วยงานสนับสนุนเข้าสู่หน่วยงานหลักต่อไป โดยการจัดสรรค่าใช้จ่ายของหน่วยงานสนับสนุนให้กับหน่วยงานหลัก จะใช้ปริมาณของงานที่หน่วยงานสนับสนุนให้บริการแก่หน่วยงานหลักเป็นเกณฑ์ เริ่มต้นจากการนำค่าใช้จ่ายดำเนินงานของหน่วยงานสนับสนุน มาจัดสรรเข้าสู่ทรัพยากรทั้ง 5 ประเภท คือ คน วัสดุดิบ เครื่องจักรและอุปกรณ์ การจ้างเหมา และทรัพยากรสนับสนุน ตามลักษณะของค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรประเภทนั้นๆ จากนั้นจึงปันทรัพยากรเข้าสู่ศูนย์กลางกิจกรรมและเข้าสู่แต่ละกิจกรรมตามลำดับ เพื่อให้ได้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของแต่ละกิจกรรมหรือเรียกได้ว่าเป็นต้นทุนจากการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมนั่นเอง แล้วจึงทำการระบุตัวผลกดันต้นทุนของแต่ละกิจกรรม และเก็บข้อมูลงานที่ทำได้ เพื่อหา Cost Driver Rate ของแต่ละกิจกรรม จากนั้นทำการปันหรือจัดสรรค่าใช้จ่ายของหน่วยงานสนับสนุนให้กับหน่วยงานหลัก ตามปริมาณของงานในแต่ละกิจกรรม ที่ให้บริการแก่หน่วยงานหลัก หลังจากนั้นกำหนดผังการไหลของวัสดุและต้นทุน เพื่อหาต้นทุนในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิตและสูบน้ำ ขั้นตอนต่อไปในบทที่ 5 จะเป็นการประยุกต์ใช้ระบบมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ร่วมกับการคำนวณต้นทุนด้วยวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรม เพื่อให้ได้ต้นทุนน้ำผลิตที่แท้จริง เนื่องจากต้นทุนฐานกิจกรรมที่หาได้จากบทที่ 4 นั้นเป็นเพียงต้นทุนจากการดำเนินงานอย่างเดียว ยังมีต้นทุนอีกส่วนหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ต้นทุนเงินทุน ในขั้นตอนนี้จะใช้ข้อมูลจากงบเงินทุนของสายงานผลิตและส่งน้ำ ที่ประกอบด้วย 6 รายการคือ วัสดุคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง ประมาณการหนี้สิน และ CAP ดอกเบี้ย & FX เพื่อทำการปันต้นทุนเงินทุนของผู้บริหารเข้าสู่หน่วยงาน และจัดสรรต้นทุนเงินทุนของหน่วยงานสนับสนุนให้แก่หน่วยงานหลักโดยมีวิธีการและขั้นตอนในลักษณะเดียวกันกับบทที่ 4 รายละเอียดของต้นทุนจากการดำเนินงาน ต้นทุนเงินทุนงานที่ทำได้ และ Cost Driver Rate ในแต่ละกิจกรรมของหน่วยงานสนับสนุน แสดงดังตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 ต้นทุนในแต่ละกิจกรรม งานที่ทำได้ และ Cost Driver Rate ของหน่วยงานสนับสนุน

กิจกรรม	ต้นทุนจากการดำเนินงาน (บาท)	ต้นทุนเงินทุน (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)	ตัวผลักดันต้นทุน	งานที่ทำได้	Cost Driver Rate (บาท/ตัวผลักดัน)
จัดทำรายงานการผลิตและสูบน้ำ	116,572.52	894.22	117,466.74	รายงาน	192	611.81
จัดทำรายงานการใช้ไฟฟ้า, สารเคมี	38,857.51	298.07	39,155.58	รายงาน	128	305.90
วางแผนการผลิตน้ำ	233,145.03	1,788.45	234,933.48	แผนงาน	128	1,835.42
วางแผนการสูบน้ำ	418,661.89	3,413.28	422,075.17	แผนงาน	64	6,594.92
จัดทำสรุปงบประมาณ	111,643.17	910.21	112,553.38	รายงาน	12	9,379.45
คาดการณ์ปริมาณความต้องการน้ำ	27,910.79	227.55	28,138.34	แผนงาน	4	7,034.59
จัดทำรายงานคุณภาพน้ำ	146,353.10	9,518.37	155,871.47	รายงาน	192	811.83
ตรวจสอบวิเคราะห์น้ำประปา	2,083,656.85	76,917.56	2,160,574.41	ตัวอย่าง	829	2,606.24
ตรวจสอบวิเคราะห์น้ำในคลองประปาและโรงงานผลิตน้ำ	1,404,197.19	13,994.04	1,418,191.23	ตัวอย่าง	2,976	476.54
ตรวจสอบคุณภาพน้ำดิบในแหล่งน้ำ	744,744.75	23,511.91	768,256.66	ตัวอย่าง	62	12,391.24

ขั้นตอนต่อไปทำการจัดสรรต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนให้กับหน่วยงานหลัก ตามปริมาณของงานในแต่ละกิจกรรมที่หน่วยงานสนับสนุนให้บริการแก่หน่วยงานหลัก ได้ผลดังตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.2 ต้นทุนรวมของหน่วยงานหลัก หลังรับจัดสรรจากผู้บริหารและหน่วยงานสนับสนุน

หน่วยงาน	ต้นทุนจากการดำเนินงานรวมกับต้นทุนเงินทุน (บาท)	ต้นทุนที่รับจัดสรรจากหน่วยงานสนับสนุน (บาท)	ต้นทุนรวมหลังรับจัดสรรจากผู้บริหารและหน่วยงานสนับสนุน (บาท)
ฝ่ายคลองส่งน้ำ (B ₁₁)	67,298,795.62	901,094.19	68,199,889.81
ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำบางเขน (B ₁₂)	121,446,168.09	487,385.34	121,933,553.43
ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำสามเสน (B ₁₃)	26,548,212.44	487,385.34	27,035,597.78
ฝ่ายโรงงานผลิตน้ำมหาสวัสดิ์และธนบุรี (B ₁₄)	84,625,376.97	841,933.14	85,467,310.11
ฝ่ายควบคุมการจ่ายน้ำฝั่งตะวันออก (B ₂₁)	148,457,564.16	1,910,504.39	150,368,068.56
ฝ่ายควบคุมการจ่ายน้ำฝั่งตะวันตก (B ₂₂)	67,446,771.06	828,914.07	68,275,685.12

จากนั้นคำนวณหาต้นทุนในการผลิตและสูบน้ำ ตามผังการไหลของวัสดุและต้นทุน ซึ่งในลำดับสุดท้ายจะได้เป็นต้นทุนการผลิตและสูบน้ำประปา แยกตามพื้นที่การจ่ายน้ำทางฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา รายละเอียดตามตารางที่ 7.3

ตารางที่ 7.3 ต้นทุนน้ำประปาที่สูญเสียให้กับผู้ใช้น้ำ

พื้นที่การจ่าย น้ำของ	ต้นทุนที่รับจาก ฝ่ายโรงงานผลิต น้ำ (บาท)	ต้นทุนรวม ของหน่วยงาน (บาท)	ต้นทุนน้ำสูญเสีย (บาท)	ปริมาณน้ำ สูญเสีย (ล้าน ลบ.ม)	ต้นทุน ต่อหน่วย (บาท/ ลบ.ม)
ฝ่ายควบคุม การจ่ายน้ำฝั่ง ตะวันออก	211,603,407.56	150,368,068.56	361,971,476.12	107.86	3.36
ฝ่ายควบคุม การจ่ายน้ำฝั่ง ตะวันตก	109,625,913.42	68,275,685.12	177,901,598.55	39.78	4.47

หลังจากนั้นในบทที่ 6 ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนในโครงการขยายกิจการ โดยใช้โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลักครั้งที่ 8 เป็นโครงการกรณีศึกษา และใช้ต้นทุนน้ำผลิตจากต้นทุนการดำเนินงานร่วมกับต้นทุนเงินทุน ที่ได้คำนวณไว้ในบทที่ 5 เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการ ได้ต้นทุนน้ำผลิตต่อหน่วยมีค่าเท่ากับ 3.91 บาทต่อลูกบาศก์เมตร ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการลงทุนโดยวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) วิธีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันทั่วไป เปรียบเทียบกับวิธีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน (PV of EP) ที่มีแนวคิดมาจากระบบมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ สรุปได้ว่าการลงทุนในโครงการ มีค่าของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,486.29 ล้านบาท อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 10.44% และค่าของมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน (PV of EP) เท่ากับ 1,486.29 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลักครั้งที่ 8 เป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนการลงทุนที่คุ้มค่า กล่าวคือ มีค่า NPV และ PV of EP ที่มากกว่า ศูนย์ (เป็นบวก) และมีค่า IRR มากกว่า WACC ที่เป็นอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ผู้ถือหุ้นต้องการได้รับจากการลงทุน จากนั้นทำการวิเคราะห์ความไวของโครงการ โดยการจำลองสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของโครงการ คือ การที่ต้นทุนน้ำผลิตมีค่าเพิ่มขึ้น 5% 10% และ 15% และการที่ต้นทุนเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) เพิ่มขึ้น 0.5% 1.0% และ 1.5% แล้วทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการโดยวิธีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน สรุปได้ว่า โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลักครั้งที่ 8 ยังคงเป็นโครงการที่น่าลงทุน เนื่องจากยังสามารถสร้างให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นได้

อนึ่ง ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้เฉพาะในสายงานผลิตและส่งน้ำ ของการประปานครหลวง ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดหา น้ำดิบ นำน้ำดิบเข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำประปา เพื่อผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน และสูบน้ำเพื่อให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ต้นทุนที่เกิดขึ้นเป็นต้นทุนการผลิตและสูบน้ำเพียงอย่างเดียว โดยต้นทุนที่เกิดจากค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในสายงานอื่นที่เหลือ ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ซึ่งจะมีวิธีการในการบริหารจัดการที่แตกต่างกับต้นทุนการผลิตและสูบน้ำ และไม่ได้อยู่รวมอยู่ในงานวิจัยฉบับนี้

7.2 ข้อเสนอแนะ

1) การคำนวณต้นทุนค่าน้ำด้วยวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรม สามารถให้ข้อมูลของต้นทุนที่เกิดจากการดำเนินงานได้ชัดเจนกว่าการคิดต้นทุนแบบทั่วไป ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้ในการกำหนดตัวชี้วัด หรือใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาวิธีการลดต้นทุนในระบบการผลิต ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม การจัดทำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมให้มีความถูกต้องใกล้เคียงข้อเท็จจริงมากที่สุดนั้น จำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามมาด้วย จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องตัดสินใจว่า สมควรจะมีการใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรมในองค์กรหรือไม่ และหากต้องการใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม ควรจะมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างน้อยเพียงใด ทั้งนี้การเก็บข้อมูลที่ละเอียดเกินกว่าความจำเป็น จะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

2) การประยุกต์ใช้แนวคิดของระบบมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ในการคำนวณต้นทุนการผลิตและสูบน้ำ โดยคำนึงถึงต้นทุนอีกส่วนหนึ่งที่เกิดจากการใช้เงินทุนหรือสินทรัพย์ของผู้ถือหุ้น เป็นวิธีการที่ช่วยให้การคิดต้นทุนตามวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรม มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรม ไม่ได้สะท้อนให้เห็นมุมมองของการใช้สินทรัพย์หรือต้นทุนค่าเสียโอกาสของผู้ถือหุ้นเข้าไว้ด้วย ดังนั้นต้นทุนที่ได้จากวิธีการนี้จึงมีความถูกต้องใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น และเป็นการสมควรที่ผู้บริหารขององค์กรต่างๆ จะได้ให้ความสำคัญกับต้นทุนเงินทุน ให้เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ แม้ว่าองค์กรนั้นจะไม่ได้มีการคิดต้นทุนการดำเนินงานตามวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรมก็ตาม

3) การนำต้นทุนการผลิตและสูบน้ำที่ได้จากการคิดต้นทุนจากการดำเนินงานตามวิธีการต้นทุนฐานกิจกรรมรวมกับต้นทุนเงินทุน ไปใช้เป็นตัวแปรในการประเมินผลตอบแทนการลงทุนของโครงการ ส่งผลให้การวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น และช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ถูกต้องในการตัดสินใจลงทุนในโครงการต่างๆ ว่าเป็นโครงการที่

เหมาะสมในการลงทุน เนื่องจากมีผลตอบแทนที่คุ้มค่า และสามารถสร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อองค์กรได้หรือไม่

4) การวิเคราะห์ผลตอบแทนของการลงทุนโดยวิธีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน (PV of EP) นั้น แม้ว่าจะให้ค่าของผลรวมของมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน ที่เท่ากันกับมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) แต่จะมีความแตกต่างกันในมุมมองของตัวเลขที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งวิธีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของผลประโยชน์ในแต่ละปีจากการลงทุนในโครงการหนึ่งๆ ผู้บริหารสามารถรับรู้ได้ว่าในระยะเวลาใด การลงทุนในโครงการกำลังสร้างให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร แตกต่างจากวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ที่ตัวเลขในแต่ละปีทำให้ผู้บริหารรับรู้ได้แต่เพียงว่า มีกระแสเงินสด (Free Cash Flow) เหลืออยู่ในมือเท่าใด แต่ไม่สามารถทราบได้ว่าโครงการกำลังสร้างให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงต่อองค์กรอย่างไร

5) ในปัจจุบันที่สภาพเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันในธุรกิจอยู่ในระดับสูง องค์กรที่ต้องการประสบความสำเร็จในธุรกิจจึงต้องอาศัยระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ประเมินผลงานขององค์กร ถือเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ การประยุกต์ใช้ระบบมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการลงทุนโครงการ ด้วยการใช้วิธีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน (PV of EP) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถรับรู้ถึงผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาของโครงการที่ต้องการลงทุน ว่ากำลังสร้างให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงต่อองค์กรอย่างไร และผู้บริหารสามารถนำมูลค่าที่ได้จากการลงทุนในโครงการนี้ไปใช้พิจารณาประกอบกับมูลค่าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติขององค์กร เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กรหรือใช้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนมุมมองที่เป็นจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ไม่สามารถให้ข้อมูลในลักษณะนี้ได้

6) การลงทุนในโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลักครั้งที่ 8 ของการประปานครหลวง แม้ว่าจะเป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า สามารถสร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อองค์กรได้ แต่ก็ต้องตระหนักด้วยว่า กิจการของการประปานครหลวงเป็นการให้บริการสาธารณูปโภค ที่ดำเนินธุรกิจ ลักษณะกึ่งผูกขาดและไม่มีคู่แข่งในธุรกิจ (องค์กรอื่นๆ ที่ให้บริการน้ำประปาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ) ซึ่งหากเป็นกรณีขององค์กรเอกชนทั่วไป ที่ดำเนินธุรกิจโดยมีผู้ประกอบการแข่งขันกันในธุรกิจหลายราย จะมีปัจจัยอื่นๆ ที่ต้องคำนึงถึงในการพิจารณาผลตอบแทนของการลงทุนอีกด้วย ทั้งนี้การประปานครหลวงก็ควรที่จะมีการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างให้เกิดผลตอบแทนในการลงทุนที่ดีขึ้นกว่าที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ เช่น การลดต้นทุนน้ำผลิตให้ต่ำลง หรือการบริหารจัดการเพื่อให้ค่า WACC ของโครงการลดลง

7) แนวคิดของระบบมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์นี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรในด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย โดยอาจใช้ร่วมกับเครื่องมือในการบริหารจัดการอื่น เช่น Balanced Score Card (BSC) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร และกระจายกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ที่มีจุดเด่นในแง่ของการให้ภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจน เพื่อให้องค์กรสามารถบริหารจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประกอบการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง